Beschouwing begroting 2025 PvdA/GroenLinks

Voorzitter,

We zitten, misschien wel zonder het te beseffen, in het oog van een storm. In het dagelijks leven merken we er hier in Peel en Maas nog niet veel van, maar de wereld zoals we die kenden om ons heen vertoont allerlei signalen van grote instabiliteit.
Toch liggen, voor wie het wil zien, de voorbeelden voor het oprapen. Een extreem-rechtse wind in de Verenigde Staten die de geo-politieke verhoudingen wellicht op zijn kop zet, de voortdurende oorlog in het oosten van Europa, extreem-rechtse partijen in opkomst binnen Europa zelf en in Nederland in het centrum van de macht, klimaatverandering die in Europa nu al leidt tot enorme gevolgen, het verlies van biodiversiteit die ons bestaan bedreigt en een economie die piept en kraakt omdat de noodzakelijke vernieuwingen uit behoudzucht uitblijven. En dan afgelopen week als dieptepunt, mede door antisemitisme ingestoken, geweld in Amsterdam.

Zoals ze in het zuiden wel eens zeggen: ‘ich han de mismoed’ in. Of, sterker nog: ‘ich han de nerven ram-kapot.’

Niettemin. Als volwassenen, en zeker als bestuurders, hebben we de plicht om voor onze kinderen optimistisch te blijven en de tegenkrachten te mobiliseren om de wereld en dus ook Peel en Maas leefbaar te houden in alle opzichten en voor iedereen. Onze sociaal-democratische, groene fractie probeert in elk geval om tegen de stroom in, te blijven hameren op eerlijk delen, ondersteuning van de zwakkeren, herstel van de natuur en tegengaan van klimaatverandering en tenslotte op een open, democratisch bestuur, waarin het debat op argumenten en niet de macht van het getal telt bij besluitvorming. In een goed functionerende democratie telt immers niet alleen de mening van de meerderheid, maar

wordt er serieus rekening gehouden met de minderheid. Dat houdt ons land, onze gemeente immers bij elkaar.

Onlangs zijn er een aantal kaderstellingen herijkt en met vallen en opstaan zijn daar de kaders door de gehele raad opgesteld. Een proces waarin we met alle fracties samen gezocht hebben naar voor ieder aanvaardbare compromissen. En zo hoort het.

In de begroting worden die herijkte kaderstellingen en programmadoelen helder in beeld gebracht, dat is mooi. Als we echter kijken naar hetgeen we daarvoor gaan doen, wordt het veel minder helder. En dan wordt het lastig, voorzitter, om het college te controleren. Een voorbeeld hiervan zijn de acties die het college zegt te gaan uitvoeren op het terrein van het veilig en gezond opgroeien van onze kinderen en jongeren. Een onderwerp dat velen bezighoudt. Naar onze smaak mag het college veel duidelijker aangeven wat onze rol als bestuur is bij opgroeien en opvoeden. Wij dienen hiertoe later een motie in.

Jongeren, maar ook ouderen, hebben ook behoefte aan betaalbare, levensloopbestendige woningen. We weten allemaal, dat daar een schrijnend tekort aan is. Ook het College is zich daarvan bewust en trekt geld uit voor versnelling. Onze fractie vraagt zich al of de begrote 150.000 wel genoeg zullen zijn om die versnelling te gaan bewerkstelligen. De grotere woningbouwprojecten in Baarlo en Maasbree laten wel heel lang op zich wachten.
Wij stellen daarom voor dit bedrag te verdubbelen om die versnelling een extra impuls te geven. **Hoe staan College en de Raad hier tegenover?**

Maar zelfs als die versnelling gaat plaatsvinden, blijft de urgentie van vandaag groot. Tijdelijke woningen zouden hier verlichting kunnen geven, ook om de taakstelling statushouders te kunnen uitvoeren. In dit verband een vraag aan College en Raad; het huidige kabinet, minister Fabel voorop, wil de taakstelling per gemeente afschaffen. Dit betekent dat mensen die hier mogen blijven, nog veel langer in AZC’s zullen moeten verblijven. **Hoe staat het College hier tegenover? En wat vindt onze Raad? Gaan we toch de taakstelling vanuit de provincie uitvoeren, juist om te laten zien, dat in Peel en Maas de ruimte beleefd kan worden en de diversiteit omarmd wordt? Blijven we ook na afschaffing van taakstellingen statushouders uitnodigen?**

Een andere suggestie die wij u graag willen meegeven op het gebied van bouwen en wonen is de kavelsplitsing, zowel binnen- als buiten de kern, te vergemakkelijken. Uiteraard vanuit de kwaliteitseisen die we in de kaderstelling hebben aangegeven. Ook op het gebied van CPO-bouwen, zou het College meer initiatief kunnen nemen. Al met al voorzitter, is onze oproep: college neem zelf de regie voor bouwen en toewijzen. Wij willen het College graag voorzien van de middelen hiertoe, zoals hierboven gezegd.

En dan de natuur voorzitter, ons tweede speerpunt. We hebben in Peel en Maas een groot buitengebied, waarin recreatie, landbouw en natuur samengaan. Jammer, dat wij nog maar weinig aanpassingen zien van het beleid naar nieuwe inzichten over natuur, biodiversiteit en luchtkwaliteit. De input van de MER-commissie bij de aanvraag voor uitbreiding van een varkenshouderij in Egchel laat zien, dat wij nog teveel leunen op het oude beleid van pakweg 10 jaar geleden. Juist nu is er behoefte aan duidelijkheid: niet alleen voor de agrarische ondernemers, maar ook voor onze inwoners en de natuur. In dit verband een vraag: in de gemeente Horst is onlangs een geurverordening van kracht geworden voor de hele gemeente, waardoor het College daar een stevig beleid kan voeren en uitbreidingen van IV in natuurgevoelige gebieden verhinderen en als instrument tot het uitkopen van bedrijven kan inzetten. Wij stellen dan ook voor om ook in Peel en Maas een geurverordening, zoals nu ook geldt in Egchel, voor de gehele gemeente in te stellen. **Hoe staan de andere fracties hiertegenover?**

Om de biodiversiteit te bevorderen heeft de raad vorig jaar een 10-puntenplan aangenomen., De reactie van de wethouder liet even op zich wachten maar uiteindelijk kon deze melden, dat er toch al best veel gebeurde op dit terrein. Alleen dat ene punt: het verbieden van pesticiden op de pachtgronden ging het College te ver. Wij juichen toe, dat het College nu ook nieuwe natuur gaat aanleggen bij bv de Kwistbeek en het Simonshoekse bos. Echter, ook op onze pachtgronden zouden eisen gesteld kunnen worden aan het gebruik ten behoeve van de biodiversiteit: het verplicht inzaaien van bloemrijke bermen, houtwallen en struikgewas oprichten aan de randen, het inzaaien met kruidenrijk gras en het verbod op pesticiden. Zijn het niet de oproepen van artsen over het schadelijke gevolg van pesticiden voor de mens, dan overtuigt u wellicht het bericht dat zelfs het vogelvoer dat mensen te goeder trouw ophangen in de winter vergeven is van pesticiden, die de vogelstand schaden.

Ook hierover zullen wij een motie indienen.

Voorzitter,

Aan veel van de krachten in de storm om ons heen, kunnen wij hier in Peel en Maas niet veel doen, maar IETS kunnen wij wel. Wij kúnnen zorgen voor de kwetsbaarsten, wij kúnnen natuur herstellen, wij kúnnen hier een gezond, fair debat voeren met elkaar. Laten we dat vooral doen; eerlijk, moedig en met respect.

Als altijd danken we de organisatie voor de helder opgestelde begroting.